

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, 23 кастрычніка 1997 года, чацвер, № 13 (1768)

Канферэнцыі

СЁННЯ У НУМАРЫ:

Камп'ютэрная праграма ніколі не замяніць чалавека-псіхолога. Нават магучая машына, якая выйграла партыю ў Каспарава, застаецца ўсяго толькі памочнікам на службе ў гаспадарачалавека

Стар. 2

У студэнтаў БДУ восень выклікае асацыяцыі з чэмпіянатам універсітэта па футболе сярод першых курсаў. У групе А ніякіх сюрпрызаў не адбылося. А вось гульні ў групе В пачаліся сенсацыйна

Стар. 3

Восень — час, калі людзі вырашаюць справіць вяселле. Але ж не вяселлем не проста развітвацца з халасцязкім жыццём. Для іх — наш практычны дапаможнік

Стар. 4

Студэнты розныя, а праблемы аднолькавыя

На мінулым тыдні грамадскае жыццё БДУ было надзвычай насычаным. 15-17 кастрычніка адначасова праходзіла некалькі мерапрыемстваў: Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя "Навуковыя, сацыяльныя і культурныя праблемы студэнцкай моладзі", X Рэспубліканскі навукова-метадычны семінар "Вопыт і праблемы арганізацыі навукова-даследчай работы студэнтаў", а так-

сама III Кангрэс Еўразійскай студэнцкай асацыяцыі. Удзел у гэтых мерапрыемствах прынялі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, БДУ, Беларускі каардынацыйны цэнтр навукова-даследчай работы студэнтаў, ЦК БПСМ, Еўразійская студэнцкая асацыяцыя.

Праблемаў, як вядома, у студэнтаў шмат. І ў Расіі, і ў Грузіі, і ва Украіне яны аднолькавыя. І таму студэнты выказалі

жаданне дзейнічаць разам у адзінай еўразійскай агульнаадукацыйнай прасторы. Разам — весялей (студэнты ж народ вясёлы), ды і карысці ад гэтага будзе болей.

Асабліва ўвага надавалася вышэйшай адукацыі нашай краіны. Удзельнікамі семінара-канферэнцыі неаднаразова падкрэслівалася неабходнасць яе ўдасканалення. А міністр адукацыі Беларусі Васіль Стра-

жаў у сваім выступе выказаў надзею, што хутка прэстыж вышэйшай адукацыі ўзрасце настолькі, што яе можна будзе назваць масавай. Гэта значыць, што замест кожнага пятага, хто атрымлівае сёння дыплом, заўтра ім будзе валодаць кожны другі грамадзянін дзяржавы.

Удзельнікі семінара абмеркавалі праблемы навукова-даследчай работы студэнтаў. Найбольш актыўна яна праводзіцца ў БДУ, БДПА, Брэсцкім дзяржаўным універсітэце, а вось камерцыйныя ВНУ не абцяжарваюць сябе такой працай. Толькі 664 чалавекі з 19 недзяржаўных ВНУ удзельнічаюць у навуковых даследаваннях.

Кожная студэнцкая праблема заслугоўвае ўвагі і асобнага вывучэння. Не апошняе месца сярод іх займае праблема сацыяльнага дабрабыту. Асабліва гэта датычыцца іншагародніх студэнтаў, якія жывуць у інтэрнатах. Дый з культуры і вольным часам таксама пакуль яшчэ не ўсё ў парадку.

Семінар-канферэнцыя скончыў сваю працу. Праблемаў ад гэтага ў студэнтаў не зменшылася, а вось шляхоў іх вырашэння стала болей. Галоўнае — не разгубіцца і выбраць правільныя.

Наталля
САВЕЛЬЕВА

Выступае прэзідэнт Еўразійскай студэнцкай асацыяцыі, дырэктар цэнтра СМІ МДУ Юрый Зінчанка.

А што ў вас?

Адкрыццё старых цывілізацыяў

На гістарычным факультэце БДУ нядаўна ладзілася незвычайная выстава пад назвай "Старыя цывілізацыі і новыя адкрыцці. Польская археалогія ў свеце (1989-97)".

Як адзначыў Томаш Нягодзіш, дырэктар Польскага інстытута ў Мінску, гэтая выстава дала магчымасць бліжэй пазнаёміцца з дасягненнямі польскіх археолагаў за апошнія гады. На ёй былі прадстаўлены археалагічныя знаходкі спецыялістаў Цэнтра археалогіі Міжземнамор'я Варшаўскага ўніверсітэта за межамі Польшчы.

На жаль, не падавалася магчымым даставіць у Беларусь самы каштоўны экспанат — усе яны былі прадстаўлены на фотадымках. Але ад гэтага выстава не зрабілася менш цікавай. Тым больш, што паводле юрыдычных нормаў кожная краіна, на тэрыторыі якой каштоўнасці былі знойдзеныя, становіцца іх уладальнікам. Замежным жа археолагам даводзіцца заспакойваць сябе тым, што менавіта яны сталі першаадкрывальнікамі.

Не глядзячы на тое, што за фінансавых праблемаў коль-

касць археалагічных даследаванняў у Польшчы, безумоўна, паменшылася, ужо некалькі гадоў назіраецца незвычайны рост папулярнасці археалагічных спецыяльнасцяў у ВНУ краіны. Напрыклад, толькі ў Варшаўскім універсітэце археалогію вывучаюць 1200 студэнтаў. Да таго ж, пашырылася група тых краінаў, у якіх палякі пачалі працаваць упершыню: Расія, Украіна, Туркменістан, Ліван, Эквадор, Балівія, Чылі.

Польскія археолагі шчыльна супрацоўнічаюць і з беларускімі — узаемны ўдзел у канферэнцыях і сімпозіумах, стажыроўкі навуковых супрацоўнікаў і выкладчыкаў універсітэтаў, навучанне беларускіх студэнтаў у вядучых археалагічных цэнтрах Польшчы. Кафедра археалогіі, этнаграфіі і дапаможных дысцыплінаў гістарычнага факультэта падтрымлівае сталыя кантакты з Інстытутам археалогіі Ягелонскага ўніверсітэта ў Кракаве. Дзякуючы гэтаму нашы студэнты мелі магчымасць пабыць на археалагічных раскопках у Польшчы, а польскія — у Беларусі.

Таццяна КУХАРЧУК

Добрае пытанне

Жыццё заўсёды паласатае: то чорнае, то белае. Але не ў правілах аптымістаў засяроджваць увагу на негатыўных момантах, калі і без таго непрыемнасцяў хапае. Таму з гэтага нумара "Беларускі ўніверсітэт" распачынае "ўхвальную" рубрыку "Добрае пытанне". На гэты раз аб жыцці-быцці карэспандэнт газеты пацкавіўся ў прадстаўнікоў двух прафкамаў. Мы проста запыталіся: "Што добрага здарылася ў вас апошнім часам?" Аказалася, пахваліцца ёсць чым.

Ім пашанцавала

Прафсаюзны камітэт студэнтаў устанавіў уласныя стыпендыі для тых, хто прымае актыўны ўдзел у прафсаюзнай дзейнасці.

На працягу паўгоддзя кожны месяц стыпендыя будзе атрымліваць у дадатак да звычайнай стыпендыі адну мінімальную зароботную плату. У шэраг шчасліўчыкаў цалкам заслужана трапілі Сняжана Сарокіна (4 курс геафака), Аляксей Лысы (5 курс мехмата), Аляксандр Кашэня (5 курс філфака), Алег Урба-

новіч (3 курс фізфака), Сцяпан Захаркевіч (4 курс гісффака). Віншум!

У прафкаме супрацоўнікаў БДУ навіна таксама фінансавая. Штормесяц на аказанне матэрыяльнай дапамогі прафкам выдзяляе каля 25 мільёнаў рублёў. Дарэчы, гэта самая значная частка выдаткаў. Так, за верасень прафкам затраціў на гэтыя мэты 24.340.000 рублёў. Дапамогу памерам ад 200 да 800 тысячаў рублёў атрымалі каля сямідзiesiąці чалавек.

Афіцыйны адзел

РЭКТАРАТ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасады:

Загачыкаў кафедраў: фізічнай электронікі; Прафесараў кафедраў: рыторыкі і метадыкі выкладання мовы і літаратуры, тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства, рускай мовы, беларускай літаратуры XX стагоддзя;

Дацэнтаў кафедраў: фізікі, матэматычнага забеспячэння сістэм аўтаматызаванага праектавання, тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства, беларусазнаўства;

Старшых выкладчыкаў кафедраў: сістэмнага аналізу, матэматычнага забеспячэння сістэм аўтаматызаванага праектавання, эканамічнай геаграфіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, рускай мовы, крыніцазнаўства і музейзнаўства;

Асістэнтаў кафедраў: сістэмнага аналізу, вылічальнай матэматыкі, фізікі, матэматычнага забеспячэння сістэм аўтаматызаванага праектавання.

Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220050, г. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 4, Белдзяржуніверсітэт, адзел кадраў, пакой 233, тэл. 2-26-59-39.

Аб'ява надрукавана ў газеце "Беларускі ўніверсітэт" 23 кастрычніка 1997 года.

Медалі з Паўднёвай Афрыкі

Народны ансамбль танца "Крыжачок" нядаўна вярнуўся з Паўднёва-Афрыканскай рэспублікі, дзе ён прыняў удзел у арт-фестывалі. "Падрыхтоўка да гэтай паездкі вялася на працягу некалькіх гадоў, — гаворыць Наталля Леанідаўна Янушкевіч, кіраўнік народнага ансамбля "Крыжачок", Заслужаны дзеяч культуры Беларусі. — Зразумеўла, каштавала яна немалыя грошы. Але дзякуючы БДУ, Міністэрству адукацыі, Міністэрству культуры ды іншым дзяржавам "Крыжачок" стаў адзіным і пер-

шым удзельнікам з Беларусі на гэтым прадстаўнічым конкурсе". Усяго ў ПАР з'ехаліся калектывы з 29 краінаў свету, практычна з усіх кантынентаў. У двух танцавальных конкурсах па двух намінацыях ансамбль атрымаў два залатыя медалі, у намінацыі "Салісты-інструменталісты" цымбалістка Алена Дзегцярова таксама атрымала золата. Не застаўся без узнагароды і аркестр народнага ансамбля "Крыжачок" — у сваёй намінацыі ў іх бронза.

Па словах Наталлі Леаніда-

ўны, калектыву задаволены паездкай і вынікамі конкурсу, узроўнем арганізацыі і правядзення фестывала. Наогул, гэты год быў для "Крыжачка" удалым — дыплом і ступені на Рэспубліканскім конкурсе, потым гастролі па Германіі, фестываль у Турцыі. І, нарэшце, ПАР.

У бліжэйшых планах "Крыжачка" — удзел у справаздачным канцэрце творчых калектываў універсітэта, які адбудзецца 27 кастрычніка ў актавай зале галоўнага корпусу БДУ.

Таццяна КУХАРЧУК

Ён аддана служыў роднаму слову

1 лістапада — 90 год з дня нараджэння М.Р.Ларчанкі

Гэтаму чалавеку абавязаны сваім прафесійным ростам многія навукоўцы, спецыялісты-філолагі, літаратары. Але ён быў сціплым ад прыроды, таму не любіў і не хацеў пышных ўслаўленняў у дні сваіх юбілеяў, зусім не меў фанабэрыстасці.

Міхась Рыгоравіч Ларчанка быў сапраўдным патрыярхам роднага слова, магутным самабытным талентам. Доктар філалагічных навук (1956), універсітэцкі прафесар (1957), заслужаны дзеяч навукі Беларусі (1977), удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, ён доўгі час быў дэканам філалагічнага факультэта БДУ.

Ён меў шмат вучняў — студэнтаў, аспірантаў, кандыдатаў і дактароў філалагічных навук. Да яго нага зацікаўленага і глыбока прафесійнага слова прыслуховаліся, ягоныя парады і заўвагі ўзважваліся, ягоныя навуковыя ідэі імкнуліся плённа развіваць. М.Р.Ларчанка, сьлыны навуковец, здавалася, зусім не баяўся, што ягоныя вучні і калегі могуць яго хоць як зацьміць, пакінуць у баку ад магістральных шляхоў літаратуразнаўчай думкі.

Доктар філалагічных навук прафесар М.Р.Ларчанка стварыў унікальную кафедру беларускай літаратуры ў БДУ, заклаўшы трывалыя асновы навукова-педагагічнай дзейнасці ў вышэйшай школе, заснаваўшы сваю навуковую школу. На гэтай кафедре, якая доўгія гады была вядучай для спецыялістаў-філолагаў вышэйшай кваліфікацыі, у розныя часы працавалі славутыя навукоўцы: І.Навуменка, А.Лойка, Н.Глевіч, Дз.Бугаёў, К.Хромчанка, С.Александровіч, А.Адамовіч, В.Казлова, Р.Семашкевіч, М.Яфімава і інш.

Міхась Рыгоравіч, будучы адным з першых арганізатараў літаратуразнаўчай навукі ў Беларусі і Белдзяржуніверсітэце, сам быў магутным "генератарам навуковых ідэй", нястомным шукальнікам новага ў гісторыі беларускай літаратуры, крытыцы і літаратуразнаўстве.

Спектр навуковых інтарэсаў прафесара даволі разнастайны. Вядомыя яго навуковыя даследаванні "На шляхах да рэалізму" (1959) і "Па шляху рэалізму" (1959). Але найперш ён вядомы як паслядоўны даследчык літаратурных узаемасувязей, гістарычных каранёў і паралеляў у развіцці славянскага прыгожага пісьменства. Адна за другой выходзяць кнігі М.Р.Ларчанкі "Сувязі беларускай літаратуры з літаратурамі суседніх славянскіх народаў у другой палове XIX ст." (1958), "Славянская супольнасць" (1963), "Яднанне братніх літаратур" (1974), дзе даследуецца характар узаемасувязей і ўзаемадзеянне беларускай літаратуры з іншымі літаратурамі славянскага свету.

Схільнасць да ўсебаковага аналізу, глыбіня крытычных абагульненняў, канцэптуальнасць падыходаў і надзённасць пастаноўкі праблем — вось рысы, якімі надзелены мно-

гі навуковыя даследаванні і літаратуразнаўчыя працы прафесара М.Р.Ларчанкі. Славянскае братэрства і ўзаемапераплетенасць лёсу і каранёў сталі альфай і амегай навуковых росшукаў вядомага даследчыка роднай літаратуры.

Дзіва здзіўнае! Адрозна здагадваўся, пракаго ідзе гаворка, калі называлі імя і імя па бацьку — Міхась Рыгоравіч — ці нават проста прыгадваў толькі прозвішча "Ларчанка". Яго нельга было не вылучыць сярод іншых навукоўцаў, літаратараў, выкладчыкаў...

Амаль кожную сваю лекцыю Міхась Рыгоравіч пачынаў з пяці хвілінаў паэзіі — Сяргея Ясеніна, Яўгена Еўтушэнкі, Расула Гамзатаў, Максіма Багдановіча, Яўгенія Янішчыца... Усе вершы ён чытаў па памяці ва ўсе гады. Чытаў натхнёна, узнёсла і велічна.

Ён быў вялікім чалавекам, без асаблівай змушанасці мог падтрымаць размову, паказваючы выключную эрудыцыю ў многіх пытаннях, любіў жартаваць. Быў сапраўдным прафесіяналам, знаўцам сваёй справы. Асабліва любіў філалогію, слова, быў бязмежна адданы літаратуры.

Уладзімір НАВУМОВІЧ,
загадчык кафедры
беларусказнаўства

Выставы

Сучасны офіс і банк

З 27 па 30 кастрычніка ў выставачным комплексе на праспекце Машэрава, 14 будзе праходзіць 6-ы Міжнародны салон "Сучасны офіс і банк". Яго арганізуюць выставачнае таварыства "Экспафорум" і Фонд інфарматызацыі, а інфармацыйную падтрымку аказвае "Белорусская газета".

Фармуючы экспазіцыю, арганізатары сыходзілі з таго, што супрацоўнікі кожнай кампаніі, займаючыся абсталяваннем свайго офіса, увесь час сутыкаюцца з адной і той самай праблемай: усё неабходнае даводзіцца купляць у розных фірмах. Гэтая тэндэнцыя характарызуе не толькі наш рынак — нават на Захадзе не існуе кампаніяў, якія аднолькава паспяхова прапануюць камп'ютары і праграмае забеспячэнне, дзелавую і даведчанна-метадычную літаратуру, офіснае абсталяванне і г.д. Таму асноўная мэта салона —

даць наведвальнікам мажліваасць ацаніць увесь спектр прапановаў вядучых фірмаў па самых розных накірунках і атрымаць закончаныя рашэнні: ад мэбл і канцатвараў да інтэграваных інфармацыйных сістэмаў.

Выстава — падзея вельмі сур'ёзная, яна патрабуе стараннай падрыхтоўкі. Трэба браць на ўвагу мноства акалічнасцяў, напрыклад, час правядзення. Так, вясновыя выставы камп'ютэрнага абсталявання і тэхналогіяў традыцыйна маюць дэманстрацыйны характар — частку многія экспанаты або недаступныя масаваму пакупніку па кошту, або ёсць у адным экзэмпляры. Менавіта ўвосень большасць кліентаў прымае рашэнне аб набыцці таго, з чым яны пазнаёміліся ўвесну. Улічваючы гэтую акалічнасць, самымі галоўнымі крытэрыямі падрыхтаванасці той ці іншай кампаніі да ўдзелу ў са-

лоне могуць служыць прадуманая маркетынгавая палітыка і наяўнасць стабільнага асартыменту. Такім чынам, падрыхтоўка да выставы ідзе ваўсю. Канешне, удзел у ёй звязаны з дадатковымі тратамі, і тое, наколькі яны апраўданы, у многім залежыць ад стратэгічных мэтаў вашай кампаніі. У той жа час апытанні, якія праводзяць арганізатары Міжнароднага салона "Сучасны офіс і банк", сведчаць — для большасці экспанентаў удзел у летаўняй выставе стаў пераломным момантам пасля доўгага зацішша, у многіх аб'ём продажы павялічыўся ў некалькі разоў. Улічваючы, што Мінск не пеціць сваіх жыхароў занадта вялікай колькасцю выставаў, прысвечаных банкаўскім і офісным тэхналогіям, тым, хто сур'ёзна працуе ў гэтай галіне, не варта прамінаць такі шанец.

К У П О Н
бесплатного посещения

MODERN OFFICE & BANK
6-й МЕЖДУНАРОДНЫЙ САЛОН
СОВРЕМЕННЫЙ ОФИС И БАНК
2-я ВЫСТАВКА ПРОГРАММНЫХ СРЕДСТВ СОФТ-МИНСК
27-30.10.97
МЕСТО ПРОВЕДЕНИЯ: МИНСК, пр. МАСШЕРОВА, 14
ВРЕМЯ ПРОВЕДЕНИЯ: 10.00 - 18.00
ЭКСПОФОРУМ

ДАІ паведамляе

Аперацыя "Пешаход"

Апошнім часам у горадзе павялічылася колькасць дарожна-транспартных здарэнняў (ДТЗ) з цяжкімі наступствамі. Колькасць загінулых у дарожных аварыях за верасень павялічылася на 10%. У Маскоўскім раёне за 9 месяцаў адбылося 66 ДТЗ, у якіх загінулі 7 чалавек і былі параненыя 68.

З 10 па 31 кастрычніка ў Мінску праводзіцца аперацыя "Пешаход". Аднак правілы дарожнага руху трэба выконваць не толькі падчас гэтай аперацыі.

Ёсць парушальнікі і сярод супрацоўнікаў і студэнтаў БДУ. Так, парушылі правілы пераходу вуліцы старшы навуковы супрацоўнік В.Ц.Шнітко і малады навуковы супрацоўнік У.У.Пашкевіч.

Аўтамашынам з павышаным утрыманнем СО кіруюць выкладчык С.І.Чубараў і студэнт Р.Жытніцкі. Кіруючы аўтамашынай, здзейсніў ДТЗ А.Жабкін.

А.КУДРАЎЦАЎ,
інспектар ДАІ
Маскоўскага раёна

Электронны памочнік чалавека

На адну з фірмаў прыйшоў упладкоўвацца на працу малады чалавек. Там яго вырашылі пратэсціраваць на камп'ютары, каб даведацца, чаго ён варты як прафесіянал. "Я нядаўна праходзіў камп'ютэрнае тэсціраванне, — адказаў малады чалавек. — Праграма паказала, што я шызафрэнк. Так што я ўсё пра сябе ведаю."

— Такага не павінна быць, — казала мне кіраўнік фонду праграмных сродкаў, вядучы інжынер-праграміст Таццяна Антонаўна Апанасевіч: камп'ютэрныя тэсты не могуць стварацца так неадукавана. Камп'ютэр не доктар, ён не можа рабіць катэгорычныя высновы. Кожны спецыяліст зразумее, што малады чалавек мог зусім не быць відавочным шызафрэнкікам, а мець схільнасць да гэтай хваробы. Значыць, камп'ютэрная праграма, якой бы дасканалая яна ні здавалася карыстальніку, ніколі не

заменіць чалавека-псіхолага. Нават тая магутная машына, якая выйграла партыю ў шахматыста Каспарова, застанецца ўсяго толькі малодшым памочнікам на службе ў гаспадары-чалавека.

На пачатку кастрычніка ў галоўным корпусе універсітэта праходзіла выстава-продаж праграмных сродкаў камп'ютэрнай псіхадыягностыкі. Яна прызначалася для псіхолагаў, якія набывалі тут новыя камп'ютэрныя сродкі псіхадыягностыкі, наладжвалі кантакты з калегамі і распрацоўшчыкамі праграмаў. Праграмы ствараліся для спрашчэння працы псіхолага, які пакуе што не можа пахваліцца тым, што з тэхнікай на "ты". Аднак гэтыя інструментальныя сістэмы распрацоўваліся і для ўсіх, хто працуе з вялікай колькасцю людзей: для кіраўнікоў прадпрыемстваў, выкладчыкаў і адміністрацыі навучальных

установаў. Камп'ютэрныя праграмы дапамогуць ім у адміністрацыйнай працы і праверцы ведаў і інтэлекту навучэнцаў. Сёння гэта, вядома ж, вельмі актуальна: правільнае тэсціраванне дазваляе настаўнікам раздзяліць школьнікаў на разумных і не надта, на тэхнароў і гуманітарыяў, сфармаваць класы па ўзроўню здольнасцяў школьнікаў. Псіхолаг, чыю працу спросціць адукавана складзеная праграма, не заблытаецца ў нудных слупках лічбаў і аднастайных літарак: машына хутка зафіксуе статыстычныя звесткі адразу пра некалькіх людзей.

Выставачныя дні адкрываліся семінарамі. Па словах кіраўніка фонду праграмных сродкаў, гэта заўжды дае вялікі эфект у рабоце, моцна спрашчае працу чалавека, для якога прызначаецца камп'ютэрная праграма. На семінарах спецыялісты маглі абмеркаваць

свае думкі з вялікай аўдыторыяй, абмяняцца вынікамі, падзяліцца сваімі дасягненнямі і сумневамі. На самой выставе новыя камп'ютэрныя праграмы дэманстравалі распрацоўшчыкі, расказваючы, як імі карыстацца і дзе прымяняць.

На выставе былі сабраныя ўсе новыя праграмныя сродкі, створаныя ў Беларусі — у Акадэміі паслядыпломнай адукацыі, у Гомельскім дзяржаўным універсітэце. Былі і прывезеныя з Растова праграмы па нейракібернетыцы. Гэта сведчыць, што ўсе навінкі ў галіне псіхалогіі і камп'ютэрызацыі сацыяльнай работы скіраваліся ў новае, маладаследаванае рэчышча, зрабілі новы віток у сваім развіцці. Яны патрэбныя псіхалагу, у якога з'явіцца мажліваасць хутчэй і лепей працаваць з людзьмі.

Алена МАЦУЛЕВІЧ

Надоечы Служба 01

Чырвоны певень

За сем месяцаў гэтага года ў Мінску ад пажараў загінулі 17 чалавек, былі траўмаваныя 40. Найбольшая колькасць пажараў прыпадае на жылы фонд горада. Правёўшы аналіз статыстычных звестак апошніх гадоў, Мінскае гарадское ўпраўленне ваенізаванай пажарнай службы з 15 кастрычніка па 15 лістапада праводзіць месячнік пажарнай бяспекі, асноўная мэта якога — прадукцыйнае росту колькасці пажараў.

Кіраўнікам жыллёва-эксплуатацыйных службаў, прадпрыемстваў і арганізацыяў горада ў час месячніка варта яшчэ раз нагадаць насельніцтву правілы пажарнай бяспекі, арганізаваць па іх дадатковыя інструктажы, правесці агітацыю, выкарыстоўваючы насценгазеты, лістоўкі і іншую наглядна-выяўленчую прадукцыю.

А.ПАНОЎ,
інжынер АВПС
Маскоўскага раёна

Пачалі з сенсацыі

У студэнтаў БДУ восень выклікае асацыяцыі з чэмпіянатам універсітэта па футболе сярод першых курсаў. Сёлета гэты чэмпіят упершыню праходзіў на стадыёне спорткомплекса, што на Кастрычніцкай. Адкрыў яго майстар спорту па гімнастыцы Анатоль Сяргеевіч Ішчанка. Факультэты былі падзелены на чатыры групы па тры каманды (толькі ў групе Г было чатыры). Каманды, якія занялі першыя пазіцыі ў групах, будуць змагацца за 1-4 месцы, другія — за 5-8, трэція — за 9-12. Факультэт, які апынецца чацвёртым у групе Г, адразу займае "пачэснае" 13 месца.

У групе А ніякіх сюрпрызаў не адбылося. Факультэт міжнародных адносін апрайграў абедзве свае гульні (1:2 фізікам і 0:2 ФПМ), хаця ўражання бездапаможнай каманды не пакінуў. Матч за першае месца выйграў факультэт прыкладнай матэматыкі (6:3), які зрабіў менш памылак, чым фізікі.

Каманды групы Б наладзілі спаборніцтва па "шапказакідальніцтву". У гульні з філолагамі заўсёды моцныя географы выглядалі блякла. Хаця і тое, чым займаліся філолагі, было мала падобна да гульні.

Пабачыўшы гэта, журна-

лісты сталі спрачацца, хто заб'е філфаку большую колькасць мячоў, даводзячы агульны лік амаль да двух дзесяткаў. Філолагі большую частку гульні правялі ў сваёй штрафной пляцоўцы. Журналісты таксама амаль усёй камандай пішчом лезлі ў тую самую штрафную пляцоўку, зусім забыўшыся, што на полі трэба хоць трохку бегача. Вылучалі-

ся толькі журфакаўцы Міхаіл Бандарэнка і капітан Канстанцін Ногіцін. Журналісты перамаглі (3:1), але гледачы асалоды ад гульні не атрымалі.

Геафак пачаў задзіраць нос: былі чуваць галасы, што журфак удасца паставіць на калені нават другім саставам. Але журналісты працверзелі пасля халоднага філфакаўскага "душа". Ды яшчэ ім вельмі

дапамог... варатар геафака, чые памылкі выкарысталі настэрныя правы паўбаронца Лёша Міхаленя і Міхаіл Бандарэнка. І як геафак ні стараўся, перамога журналістаў была відавочнай (6:1).

Гульні ў групе В пачаліся сенсацыяй. Біёлагі, якіх мала хто бачыў, ледзь не ўчынілі разгром ФЭФу (3:1). Не атрымаўся матч у філосафаў і з радыё-

фізікамі. Удары Аляксандра Селяковіча, Дзмітрыя Цеценькіна і Аляксандра Лісіменкі паказалі — ФЭФ толькі трэці.

Барацьбы паміж радыёфізікамі і біёлагамі не атрымалася: з лікам 4:1 перамаглі першыя, а лепшы бамбардзір каманды Саша Лісіменка зрабіў даволі прывабны хет-трык.

Група Г. Каманда юрфака, нібы не зусім адладжаная машына, пачала гуляць у матчы з гісторыкамі толькі пасля прапушчанага мяча. Не было суплыну юрысту Дзянісу Канаплёву. Забіўшы два мячы, ён зрабіў добрую заяўку на лепшага бамбардзіра.

У матчы механіка-матэматычнага факультэта і хімікаў усё было вырашана двума дакладнымі ударамі мехматаўцаў Андрэя Шастаківіча і Андрэя Кручкоўскага.

Другі дзень спаборніцтва юрысты пачалі з разгрому мехмата. Карбачоў, Канаплёў, Мігаль па двойчы прымусілі варатара матэматыкаў даставаць мяч з сеткі. Канчатковы лік — 7:1.

Наступны дзень — дзень нявак. Зблытаўшы расклад, мехмат прыйшоў да трэцяй гульні, а не да першай, дзе іх чакалі гісторыкі. Не задаволюшыся тэхнічным паражэннем, мехмат спрабаваў падаць пратэст, які нават не разглядалі. Хімікі, верагодна, вырашылі, што лепш не з'явіцца на гульню, чым мець справу з юрыстамі. Юрфак бурчаў: хлопцам не спадабалася колькасць

мячоў, залічаная хімікам пры паражэнні. У гульні яны забілі б болей, а так — толькі 3:0.

У матчы за другое месца ў групе гісторыкі без праблемаў выйгралі ў хімфака (4:0), прычым, усе чатыры мячы забіў Дзмітрый Шлапакоў. Мехмат — на трэцім месцы. Хімікі займаюць 4-е месца ў групе і 13-е ў агульным заліку.

Адно з найбольш адказных месцаў на полі — пазіцыя апошняга абаронцы. Лідэр юрыстаў Мікалай Барушка спраўляецца са сваімі абавязкамі даволі надрэнна.

— У нас дружны і з'яднаны калектывы. Добра разумею адзін аднаго. Мне лёгка і цікава гуляць тут.

— Для апошняга абаронцы ты вельмі часта забіваеш. Нападаючыя не скардзяцца, што адбіраеш у іх хлеб?

— Тры мячы — гэта няшмат. А нашым нападаючым няма чаго крыўдаваць: яны заб'юць болей.

Такім чынам, 8 лістапада за 1-4 месцы будуць змагацца юрысты, журналісты, ФПМ і радыёфізікі. За 5-8 — геафак, фізікі, гісторыкі, біёлагі. За 9-12 — філолагі, міжнароднікі, ФЭФ і ММФ.

Спіс бамбардзіраў пасля папярэдняга тура: Шлапакоў (гістфак) — 5 забітых мячоў, Бандарэнка (журфак), Гудзян (фізфак), Канаплёў (юрфак), Лісіменка (факультэт радыёфізікі) — па 4 мячы.

Вольга КАЗДЗЕРКА

Інфармацыйныя тэхналогіі

Дзіўнае, здавалася б, пытанне: навошта чалавек паступае ў ВНУ? Можна крыху канкрэтней: нашто чалавек ідзе навучацца матэматыцы (для прыкладу) ў БДУ (таксама для прыкладу)? Адрозніе аднаго вяртання адказаў кітталу "толькі дзеля дакумента аб вышэйшай адукацыі" ці — для прадстаўнікоў мужчынскай паловы паступаючы — "дзеля магчымасці пазбавіцца службы ў войску", бо цвёрда веру, што гэта асноўны матывы толькі для малой часткі абітурыентаў (нават калі гэта не так, не трэба мяне пераконваць у адваротным). Вядома, маладымі людзьмі, якія абралі мехмат або ФПМ у якасці жыццёвага прыстанку на бліжэйшыя пяць гадоў, рухаюць больш вартыя памкненні.

Але чаму ж тады з году ў год студэнты-першаккурснікі адчуваюць у першыя месяцы навучання дастаткова моцнае ўзрушанне, даведаўшыся, што такое сапраўдна матэматыка (у адрозненне ад той, якую яны вывучалі ў школе)? Чаму колькасць студэнтаў на мехмаце за першыя два гады навучання скарачаецца на 30-40% і матэматычныя факультэты ўвогуле лічацца традыцыйна самымі складанымі? Чаму, нарэшце, выпускнікі як мехмата, так і ФПМ (за выключэннем прадстаўнікоў педагогічных аддзяленняў), атрымаўшы даведку пра магчымасць вольнага працаўладкавання, становяцца пераважна праграмістамі (хаця на мехмаце праграмаванне для прафесійнага выкарыстання не выкладаюць) ці службоўцамі эканамічных спецыяльнасцяў і ўжо праз год забываюць усё, чаму іх вучылі пяць гадоў, бо гэта ім папросту не патрэбна? Пытанні вельмі шмат.

Асноўнай прычынай пералічаных і многіх іншых праблемаў служыць, на маю думку, тая акалічнасць, што стыль выкладання і лад вучэбнага жыцця факультэтаў крыху не адпавядаюць патрабаванням таго ася-

роддзя, з якога прыходзяць ва ўніверсітэт маладыя людзі і ў якое яны вяртаюцца пасля яго заканчэння. І розніца гэта штогод становіцца больш заўважнай. Тыя адзінкі, хто сур'ёзна апантаны чыстай тэарэтычнай матэматыкай і каму дарога ў аспірантуру не дзеля вучонай ступені, а для паўнацэннай навуковай працы, — яны адчуваюць сябе на мехмаце, як рыба ў вадзе. Астатнія ж, хто прыйшоў проста навучыцца разумець і аналізаваць навакольны

гу цэлага семестра, ні многае іншае (што з'яўляецца, канешне ж, вельмі важным і патрэбным), ніяк не ўкладаецца ў тыя рамонтныя ўяўленні аб прадмеце, якія, уласна, і падштурнулі да абрання жыццёвага шляху. І ўсё таму, што выкладанне прадметаў адбываецца занадта фармалізавана, можна нават сказаць — незаймальна.

А між тым спецыялісты з факультэтаў выходзяць і неблагія. Пераважна большасць

краінаў. Прычым накірунак, у якім тэрмінова трэба "падцявацца", відавочны. Паколькі тэарэтычная адукацыя ў нас заўжды была на належным узроўні, увагу варта звярнуць на выкарыстанне апошніх тэхнічных дасягненняў. Складанасць матэрыяла, вялікія аб'ёмы інфармацыі можна значна зменшыць, выкарыстоўваючы ў навучанні сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі, што паспяхова практыкуецца ў вядучых універсітэтах свету.

сярод вядучых стваральнікаў трэцяй версіі сістэмы — былы выпускнік і супрацоўнік мехмата Віктар Адамчык і зноў-такі, на жаль, былы дацэнт мехмата Алег Марычаў.

Прафесійную версію выкарыстоўваюць у сваёй працы больш за мільён зарэгістраваных карыстальнікаў ва ўсім свеце. Сярод карыстальнікаў Mathematica апрача матэматыкаў (як варта было б чакаць) ёсць таксама фізікі, хімікі, біёлагі, мастакі, юрысты і г.д. Бо ап-

ён актыўна прымяняў пакет на практыцы і для лабараторных заняткаў, то потым ён зможа з лёгкасцю "ўзнавіць" стары студэнцкі матэрыял, каб скарыстацца даўнімі праграмамі без стамляльных пошукаў па канспектах і падручніках.

Пакуль жа мы маем такі стан рэчаў, што паважаныя лектары праводзяць заняткі на дастаткова высокім узроўні, якім мы ўсё яшчэ можам ганарыцца. Але тэхнічнае забеспячэнне гэтай адукацыі застаецца практычна на месцы. А свет літаральна за апошнія два дзесяці гадоў пераўтварыўся пад уплывам камп'ютэраў і працягвае імкліва мяняцца. Тэорыя, якая яшчэ не так даўно была добрай сама па сабе, сёння з цяжкасцю паспявае за сусветнымі патрэбамі, а прапапоўваць што-небудзь для змены сітуацыі пакуль што ніхто не спяшаецца. А між тым, мяркуючы па публікацыі "Камп'ютэрная алгебра пазбавіць вас руцны" ("Беларускі ўніверсітэт", № 11, 1997 год), ва ўніверсітэце ёсць энтузіясты, якія гатовы і могуць прапанаваць праграму і метады дзеянняў па выпраўленню сітуацыі і працягваюць у гэтым накірунку даволі даўно.

На заканчэнне хочацца сказаць, што ў краінах СНД ідэя актыўна выкарыстоўваць камп'ютэр у навучальным працэсе зусім не новая: напрыклад, у маскоўскіх ВНУ ўжо робяцца пэўныя крокі дзеля яе рэалізацыі. Сведчанне таго — каласальная падборка матэрыялаў, прысвечаных камп'ютэрнай матэматыцы, змешчаная ў жнівеньскім нумары расійскага часопіса "Компьютер Пресс". Каб БДУ не даялося даганяць нават "старых зямляцоў", неабходна як мага хутчэй вызначыцца з планами на будучыню.

Сяргей ЗЯМСКОЙ,
Цэнтр
інфармацыйных
тэхналогій БДУ

Камп'ютэрная матэматыка: шлях да абнаўлення або доля абраных?

свет з дапамогай формулаў, а потым прымяняць атрыманыя веды на канкрэтным працоўным месцы да пэўнай задачы, мусяць троху мяняць сваё ўяўленне аб навучанні ва ўніверсітэце.

Інтэрэс да матэматыкі пачынаецца менавіта з практычных задач, арыгінальных рашэнні якіх грунтуюцца на строгіх, але зразумелых нават школьніку, матэматычных законах і выклікаюць захапленне зграбнасцю лагічных пабудоваў. І вось малады чалавек паступае на матэматычны факультэт і бачыць, што, па-першае, усё, што называецца матэматыкай у школе, толькі ў вельмі невялікай ступені можа дапамагчы ў далейшым вывучэнні гэтага прадмету. А пэўныя школьныя вызначэнні і метады рашэння задачы ўніверсітэцкі выкладчык увогуле рэкамендуе "забыць", каб пазбегнуць непрыемнасцяў на будучых іспытах. Па-другое, ужо крыху пазней студэнт проста пачынае сумнявацца, ці тую дарогу ён абраў: ні фармулёўкі збегнасці паслядоўнасці паводле Гейне ці паводле Кошы, ні грандыёзнае тэарэма Пікара, якую даказваюць на праця-

студэнтаў-матэматыкаў (ведаю з уласнага досведу) пачынаюць у поўнай меры асэнсоўваць, чаму яны навучыліся, толькі на пятым курсе. Менавіта ў гэты час, праслухаўшы курс філасофіі, які вельмі спрыяе ўпарадкаванню атрыманай інфармацыі, маладому спецыялісту ўдаецца-такі прымяніць на практыцы некаторыя цікавыя (з пункту погляду звычайнага чалавека) матэматычныя факты. Але да гэтага часу многія выпускнікі калі і не вызначыліся з далейшым уладкаваннем у жыцці, дык, прынамсі, ужо вырашылі, чым яны не будуць займацца. І, як правіла, іх жаданні звязваюцца да таго, каб па магчымасці выкарыстаць атрыманую адукацыю, але не на сур'ёзнай навуковай ніве. У выніку мы маем цэлую армію праграмістаў-самавукаў.

Але так доўга працягвацца не можа. БДУ — прызнаны лідэр вышэйшай адукацыі ў рэспубліцы, а з нядаўняга часу ён і афіцыйна ажыццяўляе функцыі метадычнага кіраўніцтва ўніверсітэцкай адукацыяй у нашай краіне. Аднак сітуацыя складаецца так, што наш універсітэт рызкуе істотна адстаць ад перадавых ВНУ іншых

Як ужо зазначалася ў публікацыях на гэтую тэму, ва ўніверсітэтах ЗША, Вялікабрытаніі, Германіі і іншых краінаў актыўна выкарыстоўваюць у навуцальным працэсе самы даскаваны на сённяшні дзень універсальны матэматычны пакет Mathematica вытворчасці амерыканскай кампаніі Wolfram Research.

Мне даводзілася назіраць рэакцыю многіх нашых выкладчыкаў, якія, пабачыўшы гэтую праграму ў дзеянні (Trial Version Mathematica 3.0 на CD-ROM была ласкава прадастаўленая кампаніяй-распрацоўшчыкам Групе сістэмаў камп'ютэрнай алгебры і аналізу ЦІТ БДУ), ссыліся ў думцы, што такі прадукт можа быць цудоўным сродкам па практыцы і ілюстрацыйным дапаможнікам у многіх прадметаў і курсах сярэдняй, а пераважна — вышэйшай школы. І гэта пры тым, што распаўсюджваецца, зольшыага, прафесійная версія Mathematica, а кампанія Wolfram Research арыентуецца на ўсіх патэнцыйных карыстальнікаў сваёй распрацоўкі і выпусціла студэнцкую версію праграмы, прызначаную спецыяльна для ўжывання ў навучанні. Дарэчы,

роў разнастайных магчымасцяў лічбавых і сімвалічных вылічэнняў і магутнага графічнага апарату пакет валодае таксама ўнутранай мовай праграмавання, якую паводле свайго меркавання можа выкарыстаць спецыяліст у любой галіне.

Выкарыстанне такой праграмы на матэматычных факультэтах дапамагло б мноству студэнтаў на свае вочы пераканацца, што звесткі, якія яны вывучаюць, можна пакласці ў падмурак разнастайных матэматычных мадэляў, у тым ліку і блізкіх да рэальнага свету, а таксама (што значна важней) паспрабаваць свае сілы ў самастойнай пабудове такіх мадэляў. У вывучэнні такіх дысцыплінаў, як матэматычная логіка ці статыстыка, такі інструмент вельмі неабходны ўжо зараз. Не варта тлумачыць трэцякурснікам мехмата, наколькі лягчэй было б рашаць грувасткія алгарытмізаваныя задачы па матэматычнай логіцы, выкарыстоўваючы нескладаную праграму.

Важна таксама і тое, што, засвоіўшы падобную сістэму, студэнт у будучыні зможа выкарыстоўваць яе ў штодзённай працы. І калі ў час навучання

Жыццё па кантракту

Статыстыка, нават у такім рамантычным раздзеле, як каханне, усё адно рэч даволі сумная. Па ёй выходзіць, што каля паловы шлюбай скасоў-ваецца праз 5-10 гадоў пасля святочнага шэсця пад гукі вясельнага маршу Мендэльсона. З вялікімі скандаламі распаўсюджаюцца якраз тыя сем'і, якія ствараліся па незямному каханню. Ва ўсіх краінах зневажальнага і непазбежнага ў такіх выпадках рытуалу падзелу ручнікоў і шклянак пазбягаюць, паставіўшы подпісы пад адным дакументам, які называецца "Шлюбны кантракт". Ён не адмаўляе ўзаемнага кахання. Проста прадугледжвае, што людзі падыходзяць узважана да такога адказнага кроку, як шлюб. Магчымаць вызначыць адрозніе маёмасныя ўзаемаадносіны іх ніколі не палюхае. І на Беларусі хутка будзе прыняты новы Кодэкс аб шлюбе і сям'і. У ім таксама прадугледжваецца невялікая агаворка, якая сутнасна мяняе ўвесь традыцыйны сямейны лад: "Калі іншае не прадугледжваецца шлюбным дагаворам"...

Студэнты Вольга і Зміцер, калі адгуло вяселле, пачалі жыццё па ўласнаму "сямейнаму кодэксу". Да натарыуса яны накіраваліся з падрыхтаванымі чарнавікамі. У Зміцера была кватэра, пакінутая ў спадчыну бабуляй, Вользе бацькі падаарылі аўтамабіль. Можна сказаць, што, па нашых мерках, заможныя маладажоны. У шлюбным кантракце яны абгаварылі ўсе ўмовы: жыллёвую плошчу падзяляць у роўных долях, а аўтамабіль пры разводзе застаецца мужу ў абмен на тое, што ён будзе штомесячна падтрымліваць былую спужу. Кантракт атрымаўся вельмі кароткім, таму што не было ў іх ні сумесна набытай маёмасці, ні зямельных участкаў, ні каштоўнасцяў, ні фінансаў. Восем разоў тры гады яны жывуць разам і, мяркуючы па замілаваных поглядах, не збіраюцца разводзіцца. Але кантракт не лічаць бессонным. Хоць большасць беларускіх сем'яў няблага пачувае сябе і без яго.

Што такое шлюбны кантракт? Гэта дамова, якая дапамагае цывілізавана вырашаць праблемы разводу. Няўдала склаўшы кантракт, у адзін цудоўны момант можна пазбавіцца не толькі сямейнага шчасця, дзяцей, але і значнай долі маёмасці. Новы закон нарэшце дазваляе супругам адыйсці ад ягоных уласных патрабаванняў і вызначыць свае правілы.

Звычайна шлюбная дамова складаецца з пятнаццаці стандартных пунктаў, але можна абмежаваць і чатырма самымі асноўнымі. Беларускі першаадкрывальнікаў шлюбных кантрактаў больш за ўсё хвалюць пытанні валодання нерухомасцю. Толькі "пятым" пунктам вырашаецца пытанне пра далейшае апынкуства дзяцей і ўдзел у выхаванні другога з бацькоў у тым выпадку,

калі шлюб распадаецца. Можна запісаць пункт пра абавязак аднаго з супругаў клапаціцца пра матэрыяльны дабрабыт другога — як правіла, жонкі. На Захадзе без гэтага не абыходзіцца ніводзін кантракт. У нас хатнія гаспадыні на дзіва легкадушна ставяцца да сваёй будучыні пасля расставання з мужам. Бельгіяцы або шведы, напрыклад, рэдка запісваюць у кантракт пункт аб падзеле кватэры і машыны — у беларусаў якраз гэта і з'яўляецца асноўным.

У дзень вяселля можна падзяліць і футра незабітага мядзведзя — тую маёмасць, якая з'явіцца праз дзесяцігоддзі пасля заключэння шлюбнага дагавора, які будзе набываць сям'я, застануцца мужу. Адзінае, чаго не трымае шлюбны кантракт, дык гэта дамаганьня асабістага немаёмаснага характару. Нельга дыктаваць мужу, якую ён павінен абраць прафесію, або патрабаваць ад жонкі ўвогуле адмовіцца ад працы. Нельга настойваць на перасяленні аднаго з супругаў у іншае месца жыхарства.

Вырашыць усё аб сумеснай маёмасці, асабістай уласнасці кожнага і тое, як маёмасць будзе дзяліцца пасля скасавання шлюбнага дагавора, можна да вяселля, пры рэгістрацыі шлюбнага дагавора ў іншы час. Кантракт набывае сілу толькі пасля рэгістрацыі шлюбнага дагавора.

Было б, канешне, няблага, каб усе сем'і захоўваліся, але калі такое немагчыма, дык чаму б юрыдычна не засцепаць? Тым болей, што ў зменлівай эканамічнай сітуацыі некаторым даводзіцца дзяліць не толькі ложак, посуд і адзін пакой на дваіх.

Марына АБЕРКІНА

Як ператварыць вяселле ў суцэльнае расчараванне

Практычны дапаможнік для няўдалых жаніхоў

Всё гэта — гэта час, калі людзі (пэўна, у прадчуванні зімовых марозных вечароў) вырашаюць справіць вяселле. І добра робяць. Але ж некаторым не вельмі проста развітацца з халасцяцкім жыццём...

Вялізны перавагі — завастраючы ўвагу на вартасцях, вы паспяваеце заўважыць недахопы іншага толькі пасля таго, як штампікі ў пашпартах перакрываюць шлях да адступлення, а нераспазнаныя негатыўныя якасці вашага абранніка або абранніцы пачнуць пагражаць вашаму каханню ўжо за парогам ЗАГСа.

Знаёмічыся з будучымі сваякамі, укажыце адрозніе ж на тое мізэрнае месца, якое на канаванае ім у вашым жыцці. У час візіту пастарайцеся захапіць зручныя пазіцыі на мяккай канапе, разваліўшыся ў неймаверна вальжнай позе з цыгарэтаў у руках, у той час, як будучая цешча (ці свякроў) прытуліцца на кульгавым услончыку ў кутку. Яна чакала ад вас усмешкі настолькі ж ласкавай, як пры сустрэчы з начальствам, вы ж загадаў настройваць сябе на тон, не больш паважны, чым з грубіянкай, якая наступіла вам на нагу ў грамадскім транспарце.

За сталом прадэманструйце навакольным вастрыню свайго языка, бесперасатанку ўмешваючыся ў размовы і перапыняючы старэйшых. Па магчымасці крытычна ацаніце ўсе пададзеныя стравы, але нават пасля таго, як ад дэ-

жыць пасля вяселля, пра якое пакуль, праўда, ніхто гаворкі не заводзіў.

І не надумайцеся асабіста дагджаць! Патураць іх маленькім слабасцям? Не даз-

валяйце дурачыць сябе добрапрыстойнымі гісторыямі пра сватанне і заручыны. Мажліва, нашых прадзядуляў заручыны і ахоўвалі ад расчаравання ў каханні, дазвалялі часцей сустракацца з каханай, папярэджвалі іншых прэтэндэнтаў на кандыдату ў мужы, што дзічына падстрэлена і месца палявання недаступнае. Ханжы-продкі давалі волю пачуццям толькі ў пэўнасці, але пры сучасных непасрэдных адносінах між супрацьлеглымі паламі ўсё гэта аказалася лішнім. Прэрагатыва сям'і і атачэння ператварылася ў асабістую справу маладажонаў. Цяпер бацькі са сваім блаславеннем не маюць ніводнай санкцыі на ўмяшальніцтва ў чужыя справы. Навошта тады дыпламатыя?

Калі ўсё ж і зробіце старым ласку, паблажліва пагадзіўшыся паўдзельнічаць у тэатральным паказе прашэння рукі іхнай дачкі, з'явіцеся ў самай штодзённай уніформе. І каб яшчэ раз пацвердзіць, што ні ў грош не ставіце шмагавую працу будучай цешчы па выхаванню вашай нявесты, натуральна, не раскашэльвайцеся на кветкі.

Вышэйпісаная манеўры наўрад ці памножаць да дня вяселля лік вашых сяброў у

Яшчэ адна звышзадача для жаніха — міжволі не ашчаслівіць уласных бацькоў. Усяляк хавайце ад іх свой намер жаніцца. Пастаўце іх перад фактам у апошні момант, адначасова высунуўшы ультыматум пра шыкоўнае застолле, якое нягледзячы на складанасці эканамічнага крызісу ў краіне ў сціслыя тэрміны павінна чакаць вас і вашых шматлікіх сяброў па прыездзе з Палаца шлюбай.

Пастарайцеся не надакучваць у гэты час бацькам візітамі, паказамі фотаздымкаў і слоўнымі апісанямі партрэта сваёй абранніцы. У перадвясельнай гонцы, якую вы ім навязалі, абрысы малазнаёмага твару ўсё адно сатруцца. Дык пакіньце гэты сюрпрыз да дня вяселля — няхай тады і адбудзецца знаёмства.

Сапраўды разумны чалавек, які праследуе мэту сапачнаваць уласнае вяселле, будзе адвартаць нават тыя рашэнні, якія падаюцца разумнымі яму самому. Розум будзе падказваць яму, што сябрам і сваякам звычайна паведамляюць пра шлюб не пазней чым за два тыдні, паштоўкай або вусна, а тым, каго жадаюць бацьчы на вяселлі, дасылаюць у такіх ж тэрмінах запрашэнні. Але яны ўпарта ўносяць сумятню ў розумныя гасцей, імкнучыся да таго, каб усе апынуліся ў няёмкім становішчы. Калі некаму з гасцей не хочаць за сталом месца, ён можа проста аддаць падарунак. У рэшце рэшт, не паесці ж прыходзяць на вяселле. А да тых, хто па няведанню адсутнічае на ўрачыстасці, мож-

серту не застаецца ні крошкі, не спяшаючыся сыходзіць. Уважліва аглядаць ўсе самыя патаемныя куткі кватэры, дзе вам, мажліва, давядзецца

асяроддзі нявесты. Чаго і варта было дамагацца: цяпер не стануць натоўпам хадзіць да вас "на агеньчык" у час мядовага месяца.

на прымяніць больш суровы метады пакарання — пры сустрэчы адварнуцца.

Марына АБЕРКІНА

**БЕЛАРУСКІ
УНІВЕРСІТЭТ**

Заснавальнік газеты - БЕЛАРУСКІ
ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Газета зарэгістравана Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па друку.
Рэгістрацыйнае пасведчанне №149 ад 28 чэрвеня 1996 года.

Газета надрукавана на
Мінскай паліграфічнай фабрыцы
"Чырвоная зорка" МВПА імя Я.Коласа.
220079, г. Мінск, 1-ы Загарадны зав., 3.
Ум. друк. арк. 1
Падпісана ў друку ў 12.00.

23 КАСТРЫЧНИКА
Зак. 1797
Т. 1000 экз.

Бясplatна

Адрас рэдакцыі:
220080, Мінск-80,
Універсітэцкі гарадок,
вул. Бабруйская, 9,
паверх 4, пакоі 411-412,
тэлефон 2206827.

Газета ўзнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР